

цифрових технологій у роботі дипломатичних установ свідчить про її ефективність у зовнішній політиці та обстоюванні інтересів держави [2, 166]. Через соціальні мережі можна оперативніше поширювати актуальні новини міжнародних відносин і світової політики, цифрові технології також допомагають спрощувати дипломатичні переговори, медійні платформи сприяють формуванню уявлень про країну [2, 169–171].

Діаспора є недержавним учасником міжнародних відносин і також може реалізовувати власну дипломатію в співпраці з державою свого походження або ж без такої. У цьому контексті йдеться вже про діаспорну (діаспоральну) дипломатію / дипломатію діаспори, про яку в наукових працях західних науковців йдеться більше десятиліття, а в Україні ця тематика стає дедалі частіше предметом уваги вчених [1, 80–81]. Цифрова дипломатія діаспори сприяє підтримці контактів із державою свого походження та формуванню її бренду на міжнародній арені.

Світовий Конгрес Українців (СКУ) є найбільшою координаційною надбудовою українських громад у діаспорі, сприяє консолідації українців зарубіжжя. Серед стратегічних цілей СКУ є піднесення іміджу України в світі, підтримка її євроінтеграційних і євроатлантичних прагнень, протидія російській дезінформації, зміцнення зв'язків закордонних українців із Україною та ін. [3, 2].

СКУ використовує свій офіційний сайт, соціальні мережі та медійні платформи для інформування про Україну, пам'ятні дати її історії, особливості культури, про події російсько-української війни тощо. Важливо, що інформація подається не лише українською мовою, але й іноземними, переважно англійською. Це робить опубліковані дописи доступними для розуміння ширшому колу читачів, зокрема зарубіжній аудиторії. СКУ має досить велику та розгалужену мережу організацій у країнах світу, більшість із яких теж мають власні сторінки / групи / онлайн-спільноти в соціальних мережах та на різних віртуальних інформаційних майданчиках. Публікація новин про Україну сприяє поліпшенню її впізнаваності в світі та формуванню поглядів неукраїнської аудиторії на події в Україні, особливо російсько-української війни. До того ж аналіз розміщеної на е-сторінках інформації про проведені українськими громадами заходи показує, що до них долучаються не лише українські дипломати, але і представники дипломатичної служби країн проживання / перебування українців, а також громадяни тих держав, а цифровізація цих повідомлень розширює коло тих, хто може зацікавитись і долучитись до майбутніх подій.

Особливо активно поживався напрям роботи СКУ у віртуальному просторі в час пандемії COVID-19. Повномасштабне російське воєнне вторгнення до України також стало каталізатором активнішої роботи в соціальних мережах. Саме в цей час інтернет-публікації почали дедалі частіше подаватися в двомовному вигляді.

У соціальних мережах СКУ ініціював, організував і провів або ж підтримав низку онлайн-кампаній / віртуальних марафонів, флешмобів: #StandWithUkraine, #UniteWithUkraine, #Поборемо, #SaveUkrainianCulture, #RussiansATerroristState, #ArmUkraineNOW, #365DaysSupport, #WeRemember тощо.

Швидкість дії цифрової дипломатії в діяльності Конгресу доводить випадок, коли британське видання «The Independent» процитувало заяву і Twitter СКУ до

Американської Кіноакадемії із закликом зняти фільм «Top Gun: Maverick», профінансований російським олігархом, із участі у 95-й церемонії вручення премії Оскар [5].

На офіційному сайті СКУ є функція підписки на інформаційний дайджест, який після повномасштабного російського вторгнення до України розсилається щоденно українською та англійською мовами на електронні адреси підписників. Кількома роками раніше ці інформаційні вісники СКУ розсилалися також систематично, приблизно один раз на місяць усім, хто оформив підписку.

Цифрові технології, зокрема можливості відеозв'язку та відеотрансляції, часто використовуються представниками Проводу СКУ та його мережі для участі в різноманітних заходах і публічних виступах.

Інструментом цифрової дипломатії СКУ також можна вважати глобальний віртуальний форум «Єднаємось Україною», який був започаткований Конгресом у жовтні 2020 р. У тому ж році форум трансливався для всіх областей України, включно з Кримом і рештою українських територій, окупованих російським агресором. Перший віртуальний форум об'єднав понад чверть мільйона глядачів в Україні та світі [3, 16]. У серпні 2021 р. відбувся другий форум, який також згуртував чисельну аудиторію з багатьох країн світу. Під час цих заходів глядачів було ознайомлено з роллю і напрямками роботи СКУ й українських закордонних організацій у процесах відновлення незалежності України [3, 16].

СКУ започаткував масштабну глобальну акцію #UniteWithUkraine. Вона дає змогу будь-кому підтримати Україну в її боротьбі за свободу та незалежність. Розгорнуті в межах цієї акції інформаційні кампанії та наявні новинні платформи можна розглядати як прояв цифрової дипломатії. На цих медійних майданчиках йдеться про потреби України, надану допомогу, висвітлюються події російсько-української війни, доступні можливості для підписки на розсилання новинних дайджестів та встановлення ділових контактів, наведено відомості з реквізитами для фінансової підтримки ЗСУ. 13 березня 2023 р. сайт акції було атаковано російськими хакерами, але її було відбито командою #UniteWithUkraine [4].

Отже, цифрова дипломатія займає важливе місце в діяльності Світового Конгресу Українців і виступає чинником підтримки України та поширення знань про неї серед світової спільноти. До того ж цифрова дипломатія СКУ тісно пов'язана з іншими видами публічної дипломатії, яку він реалізовує: науковою, освітньою, культурною, спортивною та ін. Отже, СКУ напроваджує цілісний механізм, який уможливило формування позитивного іміджу України в світі. Однак питання ефективності цифрової дипломатії СКУ та шляхів її вдосконалення потребує подальших досліджень.

Джерела та література

1. Атаманенко А., Матвійчук Н. Публічна дипломатія закордонних українців як прояв дипломатії діаспор. *Публічна дипломатія: навчальний посібник / за загальною редакцією Ірини Матяш; Наукове товариство історії дипломатії та міжнародних відносин, Національний університет «Острозька академія»*. Київ; Острог: Горобець, 2021. С. 80–94.

2. Корнійчук Л., Рибченко А. Цифрова дипломатія. *Публічна дипломатія: навчальний посібник / за загальною редакцією Ірини Матяш; Наукове товариство історії дипломатії та міжнародних відносин, Національний університет «Острозька академія»*. Київ; Острог: Горобець, 2021. С. 165–181.

3. Річний звіт Світового Конгресу Українців – 2021. Торонто; Київ; Брюссель; Нью-Йорк, 2021. 23 с. URL: <https://www.ukrainianworldcongress.org/wp-content/uploads/2022/06/uwc-2021-annual-report-ua-23-pages-rev16-1.pdf>

4. Сайт Unite With Ukraine витримав атаку російських хакерів. *Офіційний сайт Світового Конгресу Українців*. 13 березня 2023 р. URL: <https://www.ukrainianworldcongress.org/ua/sajt-unite-with-ukraine-vitrimav-ataku-rosijskih-hakeriv/>

5. Світові медіа відреагували на лист СКУ напередодні церемонії Оскар. *Офіційний сайт Світового Конгресу Українців*. 10 березня 2023 р. URL: <https://www.ukrainianworldcongress.org/ua/svitovi-media-vidreaguvali-na-list-sku-naperedodni-czeremoni%dl%97-oskar/>

6. Стратегія публічної дипломатії Міністерства закордонних справ України на 2021–2025 роки. 32 с. URL: <https://mfa.gov.ua/storage/app/sites/1/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%97/public-diplomacy-strategy.pdf>

Бондаренко Анна

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»

МЕТОДИ ПУБЛІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ НАТО ТА ЇХ ЕФЕКТИВНІСТЬ

Ключові слова: публічна дипломатія, НАТО, принципи публічної дипломатії.

Keywords: public diplomacy, NATO, principles of public diplomacy.

На тлі сучасних подій публічна дипломатія є важливою структурною компонентою стратегії центральних акторів світової політики, до яких належить Організація Північноатлантичного договору (НАТО).

Внаслідок регулярних змін, які зазнає останніми роками стратегія і організаційна структура Альянсу, організація є об'єктом досліджень у вітчизняній і зарубіжній науковій думці.

Основними інструментами публічної дипломатії можна назвати спільні публічні заходи (візити, конференції, громадські дебати, дослідження тощо) метою яких є донесення необхідної інформації до світової громадськості.

Мета комунікаційної діяльності НАТО полягає у веденні діалогу з громадськістю та внесенні ясності у важливі політичні та безпекові питання. Не менш важливе значення має підвищення обізнаності населення шляхом заохочення до обговорення провідних питань безпеки – стратегічна комунікація.

Основна місія НАТО полягає в гарантуванні свободи і безпеки для своїх громадян.

Сьогодні Альянс використовує інтернет-ЗМІ, соціальні медіаплатформи для залучення громадськості разом з традиційними засобами масової інформації, щоб збільшити обізнаність і підтримку мети та завдань НАТО. Тобто Альянс обрав багатогранну та інтегровану стратегію у спілкуванні та взаємодії з широким загалом [4].

Співпрацюючи зі ЗМІ, НАТО займається розробкою комунікаційних програм та програм публічної дипломатії для окремих груп, як-то: академічні та парламентські групи, молодіжні кола та лідери думок. Пресслужби та речники Альянсу прагнуть донести точку зору НАТО до широкої громадськості через ЗМІ, а також намагаються впливати на висвітлення подій у засобах масової інформації.

Ключовими принципами, на яких базується мислення НАТО щодо підходу до публічної дипломатії, є: важливість вміння слухати, зв'язок публічної дипло-